

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа, страхування»
доц. Косторной С.В.
«30»серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри СГН

 доц. Володимир МИХАЙЛОВ
«30»серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»
(на основі повної загальної середньої освіти)

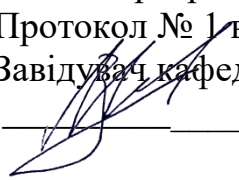
факультет економіки та бізнесу

2023-2024 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (на основі повної загальної середньої освіти). Запоріжжя, ТДАТУ. 14 с.

Розробник: Ісакова О.І., к.філол.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року
Завідувач кафедри СГН

 доц. Володимир МИХАЙЛОВ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Голова доц. Юлія ВОРОНІНА

«30» серпня 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u>	<u>Обов’язкова</u> (обов’язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
Тижневе навантаження: - аудиторних занять – 2 год. - самостійна робота студента – 4,7 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	12 год.
		Лабораторні заняття	–
		Практичні заняття	12 год.
		Семінарські заняття	–
		Самостійна робота	66 год.
		Форма контролю <u>диференційований залік</u> (екзамен або диференційований залік)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є формування світоглядної культури студентів, спрямування їхньої діяльності на самостійний пошук істин і цінностей, якими вони могли б керуватися в своєму суспільному і особистому житті, на наполегливу і вдумливу працю по осмисленню реалістичної картини навколишньої дійсності і самопізнанню власного внутрішнього світу.

Завдання вивчення дисципліни:

- розвиток у здобувачів здатності осмислення актуальних проблем філософії як сучасної світової традиції філософського осмислення;
- формування науково-методологічного світогляду на основі знання особливостей сучасної філософії;
- вдосконалення навичок філософського осмислення дійсності.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК01.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Фахові компетентності:

СК09.Здатність здійснювати ефективні комунікації

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

РН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

РН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

Soft skills: уміння вести суперечки і відстоювати свою позицію; уміння й навички публічних виступів, креативне й критичне мислення; етичність; повага до колег; навички міжособистісної взаємодії; здатність брати на себе відповідальність під час прийняття рішень.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»:

Курс «Філософія» входить до циклу дисциплін, які формують загальні компетентності, та стає основою для подальшого вивчення таких дисциплін, як «Соціальна психологія», «Публічне адміністрування», «Макроекономіка» та ін.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Філософія та її культурно-історичні типи

ТЕМА 1. Розвиток філософського знання від давніх часів до Просвітництва [1– 5, 10, 12, 13]

Філософія як наука. Соціальні умови та духовні джерела формування філософії. Предмет філософії й особливості його осмислення. Загальний характер і зміст філософських проблем. Структура філософського знання. Функції філософії та її роль в житті людини та суспільства.

Проблема виникнення філософії: перехід «від міфу до логосу». Східний та західний тип філософствування. Формування філософської думки у країнах Стародавнього світу. Зародження основних парадигм осмислення людини та світу.

Філософія Стародавнього Сходу. Релігійно-філософські вчення Стародавньої Індії: джайнізм, чарвака, буддизм. Зародження філософії в Давньому Китаї. Конфуціанство як етико-політичне й релігійно-ідеалістичне вчення, даосизм (Лоа-цзи). Проблема людини у філософії та культурі Стародавнього Сходу.

Своєрідність та етапи розвитку античної філософії. Космоцентризм давньогрецької філософії. Мілетська школа, Піфагор, натурфілософія Геракліта. Становлення античної діалектики. Атомістична філософія Левкіпа й Демокріта, погляди Епікура та Лукреція Кара. Проблема людини, моралі й пізнання у філософії Сократа. Об'єктивний ідеалізм Платона і його вчення про пізнання, суспільство й державу. Арістотель як систематизатор античної філософії. Вчення Арістотеля про форму й матерію (душу й тіло), суспільство й державу. Філософія Давнього Риму. Виникнення й розвиток нових шкіл: стоїцизму, епікуреїзму, скептицизму.

Поняття, періодизація й проблеми середньовічної філософії. Особливості середньовічного способу філософствування. Провідні релігійно-філософські ідеї Біблії: монотеїзм, теоцентризм, креаціонізм, ідея одкровення, ідея гріхопадіння, вчення про кінець світу. Теологія й філософія.

Апологетика: примат віри. Патристика: віра й розуміння у творах Отців церкви. Вчення Августина Аврелія про душу й самопізнання, проблеми часу й буття, руху історії й концепція історичного прогресу. Схоластика: проблема співвідношення віри й розуму. Суперечка між реалістами та номіналістами що до природи універсалій (загальних понять). Вчення Фоми Аквінського про буття, душу, людину, світ, свідомість і віру, сутність й існування.

Європейське Відродження як історична епоха. Антропоцентризм і гуманізм. Натурфілософія Відродження. Пантеїзм. Геліоцентризм і вчення про нескінченність Всесвіту. Реформація та її ідеї.

Епоха наукових революцій та її вплив на розвиток філософії. Критика релігії й схоластики. Розвиток наукового знання. Проблема методу пізнання. Емпіризм і раціоналізм. Механістично-матеріалістична картина світу. Проблема субстанції. Монадологія Г. Лейбніца.

Просвітництво: сутність і багатоманіття його національних форм. Проблема людини. Філософія французького Просвітництва (Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо). Матеріалістична тенденція. Філософія історії й нові версії суспільного прогресу.

Німецька класична філософія як завершальний етап новоєвропейської філософії. Філософська система І. Канта. Сутність його коперніканського перевороту у філософії. Система філософії Г. Гегеля. Гегелівська діалектика. Гегелівське розуміння історії. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Німецька класична філософія й сучасне бачення світу.

ТЕМА 2. Некласична філософія XIX-XXI ст. [1–5, 6, 9, 12, 13]

Перехід від класичної до посткласичної філософії на рубежі XIX – XX ст. Основні засади некласичного світобачення, його онтологічні, гносеологічні, культурологічні параметри. Плюралізм течій сучасної філософії. Філософія К. Маркса та Ф. Енгельса. Неомарксизм. Прагматизм. Позитивізм, неопозитивізм та постпозитивізм. «Філософія життя» та її різновиди. Структуралізм. Екзистенційна філософія. Психоаналіз. Герменевтика та феноменологія. Філософська система М. Гайдеггера. Філософська антропологія, філософія культури. Діалогова форма існування сучасної філософії, наявність у ній різних філософських шкіл. Ситуація Постмодерну у філософії.

ТЕМА 3. Історія філософської думки в Україні [1–5, 6, 8, 11, 13]

Українська філософія як складова світового філософського процесу. Світогляд давніх слов'ян як основа української філософії. Складові української філософії: академічна чи професійна філософія, буттєва («філософія серця»), філософія української ідеї. Києво-Могилянська Академія як осередок розвитку філософії в Україні. І. Сковорода – основоположник української філософії. Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, П. Куліш та ін.). Академічна філософія (С. Гогоцький, П. Юркевич, В. Лесевич, О. Гіляров та ін.). Соціально-філософські погляди Лесі Українки, П. Грабовського, М. Коцюбинського, М. Драгоманова, І. Франка, В. Антоновича. Філософія періоду українського духовного відродження (В. Винниченко, М. Грушевський, В. Зеньковський та ін.). Філософія національної самобутності (Д. Донцов, В. Липинський, І. Лисяк-Рудинський та ін.). Філософська спадщина Д. Чижевського. Українська філософія радянського періоду. Розробка філософських ідей в сучасній Україні.

Змістовий модуль 2.

Основні проблеми філософії

ТЕМА 4. Буття як філософська проблема [1– 5, 10, 12, 13]

Онтологія як вчення про буття. Єдність та багатоманіття світу. Філософський зміст категорії буття. Проблема буття в історії філософії. Багаторівневий характер буття. Основні форми буття (буття тіл, буття процесів, буття людини, буття духовного, буття соціального). Людина і буття як «мікро» і «макросвіт». Суперечливість буття людини (тілесне – духовне). Буття й небуття. Уявлення про субстанцію, їх залежність від розвитку природознавства. Матерія. Атрибути матерії. Рух як спосіб існування матерії. Форми руху. Простір і час як атрибути матерії. Співвідношення простору й часу.

Сутність і структура свідомості. Філософські концепції свідомості. Свідомість як сутнісна характеристика людини. Відображення як генетична передумова свідомості. Формування свідомості в онтогенезі та філогенезі людини. Суспільна природа свідомості. Свідомість і діяльність. Свідомість як форма соціальної практики. Свідомість і мова. Мова як засіб спілкування і знакова система. Моделювання свідомості. «Штучний інтелект».

ТЕМА 5. Проблема пізнання, самопізнання та істини [1–5, 12, 13]

Гносеологія як сфера філософського знання, її предмет та основні категорії. Проблема співвідношення об'єкта й суб'єкта пізнання. Основні принципи сучасної наукової гносеології (об'єктивність, пізнаванність, активне творче відображення, єдність теорії і практики, історизм тощо). Поняття пізнання. Категорії та принципи пізнання. Види пізнання: чуттєве й раціональне, емпіричне й теоретичне.

Специфіка наукового пізнання. Природа наукового знання й критерії науковості. Методи пізнання: загальнонаукові (спостереження, вимірювання, експеримент, моделювання, аналіз, синтез, індукція, дедукція, діалектика) та конкретнонаукові. Методи гуманітарних наук (метод індивідуалізації, герменевтичний метод, метод феноменологічної редукції, верифікації, фальсифікації і ін.). Основні гносеологічні позиції: агностицизм, скептицизм, релятивізм, абсолютизм.

Проблема істини. Істина як процес та результат. Конкретність та відкритість істини. Абсолютність та відносність. Критерії істини. Істина й правда. Істина й заблудження. Істина й омана. Плюралізація фундаментальних гносеологічних припущень. Постмодерністська пізнавальна парадигма. Знання як результат пізнання. Види знань: побутове чи повсякденне, позанаукове, наукове, загальне чи філософське. Езотеричне знання. Наука як сума отриманих знань. Структура науки: основи, закони та методи, категорії та поняття, теорії, ідеї. Логіка наукового дослідження, його етапи. Відповідальність науковця за власні відкриття.

ТЕМА 6. Людина і суспільство у філософській рефлексії [1–5, 6, 7, 10, 12, 13]

Філософська антропологія як філософське вчення про людину. Уявлення про людину в історії філософської думки. Проблема походження людини. Антропосоціогенез. Роль праці у процесі антропосоціогенезу. Співвідношення біологічного й соціального в людині. Сутність й існування людини. Пошуки

людського в людині. Спільне й унікальне в людині. Індивід, індивідуальність, особистість. Людина як суперечність між кінечністю тіла та безкінечністю духа. СENS життя. Унікальність людського «я» й проблема відчуження сучасної людини. Людина й маса.

Особливості філософського пізнання суспільства. Специфіка предмета соціальної філософії. Співвідношення предметів соціальної філософії та інших гуманітарних наук. Головні категорії соціальної філософії. Поняття «суспільство» у філософській традиції. Основні підходи до розуміння суспільства. Натуралістичні, соціопсихологічні концепції суспільства. Суспільство як самоорганізуюча і саморозвиваюча система. Матеріальне й духовне життя суспільства. Суспільна й індивідуальна свідомість. Діяльність як спосіб існування людини в суспільстві. Домінанти й детермінанти суспільного життя. Рушійні сили й суб'єкти історичного процесу. Проблема періодизації й спрямованості історичного процесу. Багатогранність історії. Співвідношення еволюції й революції. Значення реформ в житті суспільства. Проблема суспільного прогресу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			Лек.	Лаб.	Пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. Філософія та її культурно-історичні типи							
1	Лекція 1	Сутність філософії та її роль у суспільстві	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 1	Основні типи світогляду	-	-	-	5	1
2	Практичне заняття 1	Співвідношення філософії та мудрості в античній філософії	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 2	Філософія Давньої Індії та Китаю	-	-	-	5	1
3	Лекція 2	Філософія від Середньовіччя до Просвітництва	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 3	Проблеми, пошуки та досягнення філософії Нового часу	-	-	-	5	2
4	Практичне заняття 2	Західна філософія XIX – XX століть	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 4	Німецька класична філософія	-	-	-	5	2
5	Лекція 3	Історія філософської думки в Україні	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 5	Філософія марксизму	-	-	-	5	2
6	Практичне заняття 3	Історія філософської думки в Україні	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 6	Ситуація постмодерну у філософії	-	-	-	5	2
7-8	ПМК 1	Підготовка до ПКІ	-	-	-	4	-
		ПМК	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 46 год.			6	-	6	34	50
Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії							

9	Лекція 4	Буття як філософська проблема	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 7	Проблема єдності світу у контексті сучасної науки	-	-	-	5	2
10	Практичне заняття 4	Свідомість як філософська проблема	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 8	Структурні компоненти свідомості	-	-	-	5	2
11	Лекція 5	Пізнання як філософська проблема	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 9	Соціальна сутність свідомості	-	-	-	5	2
12	Практичне заняття 5	Наукове пізнання	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 10	Філософські проблеми науки і техніки	-	-	-	5	1
13	Лекція 6	Людина як філософська проблема	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 11	Цінність як спосіб освоєння світу людиною	-	-	-	5	2
14	Практичне заняття 6	Суспільство й історія як проблеми філософії	-	-	2	-	10
	Самостійна робота 12	Духовне життя суспільства	-	-	-	5	1
15-16	ПМК 2	Підготовка до ПК2	-	-	-	2	-
		ПМК	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 44 год.			6	-	6	32	50
Всього з навчальної дисципліни – 46+44=90 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль 1

1. Поняття філософії, її значення в системі вищої освіти.
2. Поняття світогляду, його структура, типи, функції.
3. Передумови виникнення філософії. Зв'язок філософії з іншими формами духовного освоєння світу (міфологією, релігією, мистецтвом, наукою).
4. Предмет філософії та особливості філософського мислення.
5. Структура філософії як системи знань про взаємини людини й світу.
6. Особливості й основні напрями релігійно-філософської думки Давньої Індії та Давнього Китаю.
7. Виникнення філософії в Давній Греції як теоретичної форми мислення.
8. Здобутки античних філософів та їх внесок у подальший розвиток філософії.
9. Класичний період античної філософії (філософські вчення софістів; діалектика Сократа; учення Платона про Ідеї; метафізика Арістотеля).
10. Філософія елліністичного та римського періодів (епікуреїзм; скептицизм; етика стоїцизму; філософія неоплатонізму).
11. Філософія Давньої Індії (ведична традиція; ортодоксальні школи індійської філософії).
12. Філософія Давнього Китаю (даосизм; конфуціанство; Мо-цзи та моїзм).
13. Зміна світоглядних орієнтирів як передумова формування філософії Середньовіччя.
14. Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку.
15. Основні напрями середньовічної філософії.
16. Співвідношення Божественного провидіння і свободи волі людини у філософії Августина Аврелія.
17. Філософська система Фоми Аквінського як вища сходинка схоластичної філософії.
18. Загальна характеристика й світоглядні основи епохи Відродження.
19. Відродження як своєрідний синтез Античності та Середньовіччя. Антропоцентризм і гуманізм.
20. Реформація та її ідеї.
21. Історичні передумови появи філософії Нового часу та її загальна спрямованість.
22. Емпіризм та раціоналізм в теорії пізнання Нового часу.
23. Механічний матеріалізм Т. Гоббса.
24. Суб'єктивно-ідеалістичний сенсуалізм Д. Берклі та Д. Юма.
25. Соціокультурні й соціально-економічні передумови формування цінностей доби Просвітництва.
26. Німецька класична філософія: єдність та багатоманіття форм.
27. Просвітництво як культурний феномен.
28. Вільнодумство й раціоналізм епохи Просвітництва (критика релігії у працях французьких просвітителів; соціально-антропологічні шукання; вчення про природне право й суспільний договір; французький матеріалізм XVIII ст.).

29. Класичний та некласичний типи філософствування.
30. Ірраціоналізм А. Шопенгауера та С. К'єркегора.
31. Позитивізм і неопозитивізм.
32. «Філософія життя» Ф. Ніцше.
33. Сцієнтистські напрями у західній філософії XX століття.
34. Антропологічні напрями у філософії XX століття (екзистенціалізм, філософська антропологія, персоналізм, фрейдизм, неофрейдизм).
35. Культурологічні та історіософські напрями у філософії XX століття.
36. Основні напрями релігійної філософії XX століття.
37. Ситуація Постмодерну у філософії.
38. Тенденції розвитку сучасної філософії.
39. Витоки та передумови виникнення української філософії.
40. Філософія доби Київської Русі.
41. Філософія українського Відродження та бароко (К. Сакович, І. Гізель, Т. Прокопович, Г. Щербацький).
42. Філософія Г. Сковороди.
43. Філософія Просвітництва й романтизму в Україні (О. Новицький, Т. Шевченко, П. Юркевич).
44. Роль громадсько-політичних рухів у поширенні філософських ідей в Україні.
45. Основні напрямки у філософській думці України XX ст.

Підсумковий модульний контроль 2

1. Світ як єдність об'єктивного та суб'єктивного.
2. Дофілософське розуміння світу.
3. Розвиток наукових уявлень про світ та його будову.
4. Сучасні наукові уявлення про принципи організації світу.
5. Проблема першопочатків світу (монізм, дуалізм, плюралізм).
6. Матеріалізм та ідеалізм як теоретичні напрями філософії щодо інтерпретації світу.
7. Буття як філософська категорія. Основні форми й способи існування буття.
8. Становлення й еволюція уявлень про матерію.
9. Рух як онтологічна категорія, його основні якості. Проблема класифікації форм та рівнів руху матерії.
10. Поняття просторово-часового континууму і його якості.
11. Свідомість як предмет філософського аналізу. Основні теорії походження свідомості.
12. Ідеальне й матеріальне в свідомості.
13. Творча сутність свідомості.
14. Соціальна обумовленість і сутність людської свідомості.
15. Механізми формування свідомості.
16. Свідомість і мовна діяльність людини.
17. Форми та рівні суспільної свідомості.
18. Свідомість, самосвідомість, несвідоме: природні і культурні детермінанти.
19. Пізнання як предмет філософського аналізу.

20. Пізнання як відображення. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Єдність чуттєвого й раціонального.
21. Основні принципи пізнавальної діяльності.
22. Практика як основа і рушійна сила пізнання.
23. Творчість та інтуїція у процесі пізнання.
24. Специфіка наукового пізнання.
25. Поняття методу та методології наукового дослідження.
26. Істина як процес і результат: її характеристики та критерій.
27. Поняття науки. Проблеми класифікації наук.
28. Техніка: закономірності її розвитку й роль у суспільстві.
29. Людина як філософська проблема.
30. Проблема соціального, біологічного та духовного в людині.
31. Особистісний вимір людини. Поняття «індивід», «індивідуальність», «особистість» у філософському вимірі.
32. Філософські концепції антропосоціогенезу.
33. Специфіка людського буття.
34. Сенс життя і проблема існування людини.
35. Цінність як спосіб освоєння світу людиною.
36. Життя людини як цінність в історико-філософському вченні.
37. Суспільство як предмет вивчення філософії.
38. Суспільство як спосіб буття людства.
39. Суспільство як система. Основні сфери суспільного життя та способи їх організації.
40. Матеріалістичний та ідеалістичний підходи до розуміння суспільства.
41. Формаційний і цивілізаційний підходи до розуміння суспільного розвитку.
42. Суспільний розвиток. Прогрес і регрес. Еволюція і революція.
43. «Криза сучасної цивілізації» і альтернативні проєкти майбутнього.
44. Духовне життя з позиції релігії, мистецтва, культури, філософії та науки.
45. Сутність та структура «духовного світу індивіда» та його взаємозв'язок із духовним життям суспільства.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції з використанням мультимедійних презентацій, робота в групах, дискусії, публічні виступи, створення візуального матеріалу (інфографіки, ментальні карти, схеми, таблиці, презентації тощо), робота з філософськими текстами.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії : підручник. К., 2001. 408 с.

2. Філософія : навч. посібник / Ю.М. Вільчинський, Л.В. Северин-Мрачковська, О.Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.
3. Філософія: навчальний посібник-практикум / О.Г. Волков, А.М. Землянський, Р.І. Олексенко, Є.М. Рябенко. Мелітополь, 2017. 272 с.
4. Філософія : підручник / О.П. Сидоренко [та ін.]. Одеса : Юридична література, 2003. 616 с.
5. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.

Допоміжна

6. Антропологічний код української культури і цивілізації : монографія : у 2 кн. Кн. 1 / О. О. Рафальський [та ін.]. Київ : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2020. 432 с.
7. Головка Б. А. Філософська антропологія. К.: [б.в.], 1997. 239 с.
8. Горський В. С. Історія української філософії : курс лекцій. 3-тє вид. К.: Наукова думка, 1996. 285 с.
9. Лук'янець В.С., Соболев О.М. Філософський постмодерн: навч. посібник. К.: Абрис, 1998. 352 с.
10. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Абрис, 1995. 336 с.
11. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К.: Вид-во Орієнтир при УКСП Кобза, 1992. 230 с.
12. Філософія : підручник / за ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя, В.К. Рибалка. Харків: Консум, 2000. 672 с.
13. Шарова Т.М., Землянська А.В. ФІЛОСОФІЯ. Методичні вказівки до практичної та самостійної роботи. Мелітополь: ТДАТУ, 2022. 100 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ – <https://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=545>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
4. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Сайт Українського філософського фонду – <http://www.philosophy.ua>